

φυλάσσινται τὴν περιαιλλή νεάνιδα· καὶ ἔλαβε μὲν γραμμάς τινὰς παρὰ τῆς δεσποινίδος, μὴ περιεχούσας ὅμως εὖ τε καὶ οὕτε ἔχει, ἀλλ' ὑπόσχασιν τοῦ ν' ἀπαντήσῃ αὐτὸν τὴν προσεχῆ Κυριακῆν· ἀληθῶς μὲν τὴν εἶδε καὶ τῇ ὠμίλησεν εἰς τοῦ Μίκκοκλη κατὰ τὴν τελευταίαν ἐσπέραν τῆς ἀπόκρισε καὶ ἐξέφρασε τὸν ἔρωτά του, πλὴν ἐνῶ περιέμενε ν' ἀκούσῃ τοὺς γλυκεῖς καὶ ζωοφόρους λόγους, οἵτινες ἤδη προσήγγιζον ἵνα ἐξέλθωσιν ἐκ τῶν χειλέων της, τὸ πυκνὸν πλῆθος παρέσυρεν αὐτὸν ἀπὸ τῆς ἀγαπητῆς του καὶ ἀντιτρυτίων αἱ περιπαικτικαὶ ἐπευφημίαι ἑκατὸν φωνῶν ἐχαίρεισαν αὐτὸν, ἐνῶ ἐθεώρουν καὶ θορυβωδῶς ἐχειροκρότου τὴν κωμωδίαν.

Ὁ Φίλιππος ἐκάθητο εἰς τὸ μονῆρες αὐτοῦ δωμάτιον ἐν θλίψει καὶ σιωπῇ, ὅτε ἡ θύρα αἰφνιδίως ἠνεώχθη καὶ ὁ γέρον Γρίφφος ἐπαρουσιάσθη ἐνώπιόν του, ἡ ὄψις τοῦ ἐποίου εὐθὺς τῷ ὑπενωμίσει τὴν μὴ πληρωθεῖσαν ἀπόδειξιν, καὶ ἐνέπνευσε νέον τρόπον εἰς τὸν ἀτυχεῖ ἔραστὴν. Τὸ ἀντικείμενον τῆς ἐπισκεψέως του δὲν ἦτο μ' ὅλα ταῦτα ὁποῖον ἐφαντάσθη αὐτὸ ὁ Φίλιππος· ἦλθεν ἵνα βεβαιώσῃ τὸ νεαρὸν αὐτοῦ φίλον ὅτι ἡ γλυκεῖα ἀρμονία τῆς χρυσῆς φωνῆς του εἰσέτι ἐνῆργει ἐντὸς τῆς κεφαλῆς αὐτοῦ, καὶ ἵνα παρακαλέσῃ αὐτὸν νὰ δώσῃ μαθήματα εἰς τὴν θυγατέρα του, διδάσκων αὐτὴν τὰς γλυκεῖας ἐκεῖνας μελωδίας. δι' ὧν θὰ ἠδύνατο αὐτὴ νὰ χαροποιῆ καὶ νὰ διασκεδάζῃ αὐτὸν ἐν τῷ γῆρατί του. Ὁ Πάλλμας δὲν ἐξεπλάγη περισσότερο ἐπὶ τῇ αἰτήσει ταύτῃ ὅσον ἐπὶ τῇ εἰδήσει ὅτι εἶχε θυγατέρα, περὶ τῆς ὁποίας οὐδέποτε ἤκουσε νὰ ὁμιλήσῃ, καίτοι πρὸ πολλοῦ ὑπάρχων τακτικὸς πελάτης τοῦ γέροντος. Τότε λοιπὸν ὁ Γρίφφος τῷ ἐδιηγήθη, πῶς πρὸ πολλῶν ἐτῶν, αἱ προτροπαὶ τῶν φίλων του τὸν κατέπεισαν νὰ νυμφευθῇ, καὶ πῶς μετὰ παρέλευσιν ἐνὸς ἔτους ἡ νεαρὰ αὐτοῦ σύζυγος ἀπέθανεν, ἀφῆσασα αὐτῷ θυγατέρα, τὴν ὁποίαν ἀνέθρεψε μετὰ τρυφερᾶς ἀγάπης ἡ ἑμφρον αὐτῆς θεία. «βλδοποιήθη δὲ,» προσέθηκεν αὐτὸς, «ὅτι πολλοὶ κόλακες καὶ ὀκνηροὶ, ἐλκυσθέντες ὑπὸ τῆς ὠραιότητος αὐτῆς, ζήτουσι νὰ παγιδεύσωσι τὴν κόρην· ὥστε εἶναι διπλῶς ἀναγκαῖον νὰ ἐνασχοληθῇ καταλλήλως ὅπως μὴ τὸ κακὸν ριζώσῃ εἰς τὴν καρδίαν αὐτῆς.»

Τὴν ἐπομένην ἐσπέραν, συμφώνως πρὸς τὴν αἴτησιν τοῦ Γρίφφου, ὁ Φίλιππος παρευρέθη εἰς τὸν ὄρισμένον τόπον ἀκριβῶς κατὰ τὴν συμφωνηθεῖσαν ὥραν, καὶ ἠκολούθησεν ἀνεγίνωσκε μετὰ προσοχῆς αὐτὸν μετ' οὐχὶ μικρᾶς περιεργείας εἰς τὸ ἄνω πάτωμα τῆς οἰκίας του.

Τίς δὲ θέλει δυνηθῆ νὰ περιγράψῃ τὴν ἐκπληξίν του ὅτε ἀπὸ πλαγίαν τινὰ θύραν εἰσῆλθεν εἰς τὴν αἴθουσαν τὸ πρὸ πολλοῦ ζητούμενον, ἀγνωστον ἀντικείμενον τῆς ἀγάπης αὐτοῦ! ὁ Φίλιππος λησμονήσας πᾶν ἄλλο, ἐγονυπέτησεν ἐνώπιον αὐτῆς, ἔλαβε τὴν ὠραίαν αὐτῆς χεῖρα, καὶ τὴν κατεφίλει, ὅπερ ἐκεῖνη ἐδέχθη μετὰ μεγάλης χάριτος, νομίσασα ὅτι εἶχε ληφθῆ προηγουμένως ἡ συγκατάθεσις καὶ ἐπιδοκιμασία τοῦ πατρὸς της.

Πλὴν τὸ πρᾶγμα δὲν εἶχεν οὕτω κατ' οὐδένα τρόπον· ἀλλ' ἐνῶ τὸ νεαρὸν ζεῦγος εἶχε παραδώσει ἑαυτὸ εἰς χάραν καὶ τέρψιν, ὁ γέρον ἀφρίζεν ἀπὸ ὀργῆν καὶ λύσσαν, καὶ τὸ πλῆθος καὶ τὸ μέγεθος τῶν ἄρων αὐτοῦ ταχέως κατέπεισαν τοὺς ἔραστὰς περὶ τῆς ἀληθοῦς καταστάσεως τῆς ὑποθέσεως.

Τὸ πᾶν ἀπόβλωλεν, ὡς ἐφαίνετο. Ὁ Γρίφφος ἤρπασε τὴν νεάνιδα καὶ ὠδήγησεν αὐτὴν εἰς τὸ παραπλήσιον δωμάτιον, ἐτοιμαζόμενος διὰ λακτισμάτων νὰ ἐξωθήσῃ τὸν Φίλιππον, ὅτε αἰφνης ἐπῆλθεν εἰς τοῦτον ἡ ἀνάμνησις τοῦ προηγουμένου συμβεβηκότως, πῶς δηλαδὴ διὰ τῆς μυστηριώδους δυνάμεως τῆς μουσικῆς κατέβαλε καὶ ἐνίκησε τὴν τρομερὰν ὀργὴν τοῦ γέροντος φιλαργύρου. Εὐθέως λοιπὸν ἐκάθησεν εἰς τὴν ἔδραν τοῦ κλειδοκουμβάλου, καὶ ἐάν τὴν πρώτην φοράν ἐπαίξει χάριν παιδιᾶς, ἤδη ἐψάλλε μετ' ἀπελπιστικοῦ ἐνδιαφέροντος καὶ οὐχὶ ἀνευ ἐπιτυχίας.

Ὁ Ὀρφεὺς οὗτος ἐκέρδησεν ἀπὸ τὸν φιλάργυρον τὴν Εὐρυδίην, καὶ ἐγένετο γαμβρὸς αὐτοῦ. Πλὴν οὐδὲν τέκνον μουσικῆς, ἐκ τῆς ἐποχῆς τοῦ Φιλίππου Πάλλμα, ἐκέρδησεν ποτε χρήματα ἀπὸ φιλάργυρον, . . . πολλῶ δὲ ἤττον νύμφην οἶα ἡ Ἐλιζέττα.

Ο ΕΡΗΜΗΤΗΣ

Ἡ Τ Ο Ε

Περὶ τῆς ἀδύσου τῶν θεῶν κριμάτων.

Ὁ Ζαδίγ ἀπήντησε καθ' ἑδὸν ἐρημίτην, ὅστις ἔφερε μακρὰν καὶ λευκὴν γενειάδα διήκουσαν μέχρι τῆς ὀσφύος, καὶ ἐν τῇ χειρὶ ἐκράτει βιβλίον τὸ ὅποιον κριβῶς κατὰ τὴν συμφωνηθεῖσαν ὥραν, καὶ ἠκολούθησεν ἀνεγίνωσκε μετὰ προσοχῆς πρὸς αὐτὸν βαθέως καὶ συγκινηθεὶς ἐκ τοῦ εὐγενοῦς καὶ πρᾶου ὕφους δι' αὐτὸν ἀπέδωσε τὸν χαιρετισμὸν, ἔλαβε περι-

ἐργασίαν νὰ συνδιαλεχθῆ μετ' αὐτοῦ. Ἐρώτησε λοιπὸν αὐτὸν ποῖον βιβλίον ἀνεγίνωσκέν;

— Βίβλιον τῆς εἰσαρμένης, ἀπήντησεν ὁ ἐρημίτης, θέλεις ν' ἀναγνώσῃς μέρος αὐτοῦ; Λαβὼν τὸ βιβλίον ὁ Ζαδίγ δὲν ἠδυνήθη ν' ἀναγνώσῃ οὔτε μίαν λέξιν, καὶ τοὶ πεπαιδευμένοι καὶ τὰς πλείους γνωρίζων τῶν γλωσσῶν. Τοῦτο ἐδιπλασίασε τὴν περιέργειαν αὐτοῦ. Μοὶ φαίνεται πολὺ λυπημένος, τῷ εἶπεν ὁ γέρον. Ἄλοίμονον, καὶ δὲν ἔχω δίκαιον; ἀπήντησεν ὁ Ζαδίγ. — Ἐὰν μοὶ ἐπιτρέπετε νὰ σᾶς συνοδεύσω, ἐπανέλαβεν ὁ γέρον, ἴσως θὰ εἴμην χρήσιμος πρὸς ὑμᾶς. Ἐνίοτε κατώρθωσα νὰ διεγείρω αἰσθήματα παρηγορίας καὶ ἐλπίδος εἰς τὰς ψυχὰς τῶν δυστυχῶν.

Ἀκούων τὸν ἐρημίτην ὁμιλοῦντα περὶ δικαιοσύνης, περὶ ἠθικῆς, περὶ τοῦ υπερτάτου ἀγαθοῦ, περὶ τῆς ἀνθρωπίνου ἀδυναμίας, περὶ τῶν ἀρετῶν καὶ τῶν κακιῶν μετ' εὐγλωττίας ζωγράφου καὶ ἐπαγωγῆς, ὁ Ζαδίγ ἠσθάνθη σεβασμὸν πρὸς αὐτὸν καὶ εἰλκύνετο ὑπὸ ἀκατανικήτου θελήματος. Παρεκάλεισε λοιπὸν αὐτὸν μετ' ἐπιμονῆς νὰ τῷ ἐπιτρέψῃ ὅπως τὸν παρακολουθήσῃ.

— Ἐγὼ αὐτὸς ζητῶ παρ' ἡμῶν τὴν χάριν ταύτην, τῷ ἀπήντησεν ὁ γέρον, ὁρίσθητι ὅμως ὅτι δὲν θὰ ἀπομακρυνθῆς ἀπ' ἐμοῦ, ὅτι δὴ ποτε πράξω, πρὶν παρέλθωσιν ἡμέραι τινες.

Ἐκεῖνος ὡρίσθη καὶ οὕτως ἀνεχώρησαν ὁμοῦ.

Τοὺς δύο ταξειδιώτας κατέλαβεν ἡ νύξ ἐνώπιον μεγαλοπρεποῦς παλατίου. Ὁ ἐρημίτης ἐξήτησε φιλοξενίαν δι' αὐτὸν καὶ τὸν νέον συνοδὸν ἀπὸ τῶν θυρωρῶν, ὅστις εἰσήγαγεν αὐτοὺς μετὰ περιφρονητικῆς φιλοφροσύνης, καὶ ἐσύστησεν εἰς ἀνώτερον ὑπηρετήν. Μετ' αὐτοῦ περιήλθον τὰ μεγαλοπρεπῆ δώματα τοῦ κυρίου, καὶ ὅτε ἤλθεν ἡ ὥρα τοῦ δείπνου προσεκλήθησαν εἰς τὴν τράπεζαν αὐτοῦ, ὅπου ἔτυχον μὲν περιποιήσεως εὐγενούς, ὁ κύριος ὅμως δὲν ἐτίμησεν αὐτοὺς οὐδὲ δι' ἀπλοῦ βλέμματος. Ἐφερον κατόπι αὐτοῖς ὕδωρ ὅπως πλυθῶσιν ἐντὸς χρυσῆς λεκάνης κεκοσμημένης διὰ σμαράγδων καὶ ρουμπινίων. Εἶτα ὠδήγησαν αὐτοὺς νὰ κοιμηθῶσιν εἰς μεγαλοπρεπὲς καὶ ὡραῖον δωμάτιον, τὴν δ' ἐπαύριον πρωΐαν, πρὶν ἀναχωρήσωσιν, ἀπέστειλεν εἰς ἕκαστον αὐτῶν ὁ κύριος διὰ τοῦ ὑπηρετοῦ χρυσοῦν νόμισμα.

Ὁ κύριος τῆς οἰκίας, εἶπε καθ' ὅδον ὁ Ζαδίγ, φαίνεται μοι ἄνθρωπος μεγαλόψυχος καὶ τοὶ ὑπερήφανοι, διότι ἐλάσκει εὐγενῶς τὴν φιλοξενίαν. Καὶ λέγων τοὺς λόγους τούτους παρετήρησεν ὅτι θηλάκιον εὐρύτατον τὸ ὅποιον

ἔφερον ὁ ἐρημίτης ἐφάνετο τεταμένον καὶ φουσκωμένον. Ἐντὸς αὐτοῦ ἀνεκάλυψεν ὅτι ὑπῆρχεν ἡ χρυσὴ λεκάνη τὴν ὅποιαν ἔκλεψεν ὁ ἐρημίτης ἐκ τῆς οἰκίας τοῦ φιλοξενήσαντος αὐτοῦ κυρίου. Καὶ δὲν ἐτόλμησε μὲν ν' ἀποδείξῃ ὅτι ἠνώθησε τοῦτο, διετέλει ὅμως εἰς μεγάλην ἐκπλήξιν.

Περὶ τὴν μεσημέριαν ὁ ἐρημίτης ἐνεφανίσθη εἰς τὴν θύραν μικρᾶς οἰκίας, ἐν ᾗ κατώκει πλούσιος φιλάργυρος καὶ ἐξήτησε φιλοξενίαν ἐπὶ τινὰς ὥρας. Γέρον ὑπηρετὸς κάκιστα ἐνδεδυμένος τὸν ὑπεδέχθη μὲ ἤθος αὐστηρὸν καὶ εἰσήγαγεν αὐτὸν τε καὶ τὸν Ζαδίγ εἰς τὸ ἱπποστάσιον, ὅπου ἔδωκεν αὐτοῖς ὀλίγας ἐλαίας ἐφθαρμένας, κάκιστον ἄρτον καὶ ὀξυσιμένον ζῆλον. Ὁ ἐρημίτης ἔφαγε καὶ ἐπέε μετ' ὑποχρηστικῆς, ὅπως καὶ τὴν προτεραιάν. Εἶτα στραφείς πρὸς τὸν γέροντα ὑπηρετήν ὅστις ἐπρόσεχε καὶ παρετήρει αὐτοὺς, ἵνα μὴ κλέψωσι τι, καὶ ἐβίαζεν αὐτοὺς ν' ἀναχωρήσωσι, τῷ ἔδωκε τὰ δύο χρυσὰ νομίσματα, τὰ ὅποια τὴν πρωΐαν ἔλαβε, καὶ ὑποχρηστικῶς αὐτὸν διὰ τὰς περιποιήσεις του. Εἶτα δὲ προσέθηκε, κάμετέ μοι τὴν χάριν ἵνα παρακαλῶ νὰ κατορθώσητε νὰ ὁμιλήσω τῷ κυρίῳ σᾶς.

Ἐκπληκτος ὁ ὑπηρετὸς εἰσήγαγεν ἀμφοτέρους τοὺς ταξειδιώτας.

Μεγαλοπρεπέστατε, κύριε, εἶπεν ὁ ἐρημίτης, ὁφείλουεν ν' ἀποδώσωμεν εὐσεβάστως εἰς ὑμᾶς χάριτας διὰ τὴν εὐγενῆ ὑποδοχὴν, ἣς ἐτύχομεν παρ' ὑμῶν. Βύδοκῆσατε οὖν ν' ἀποδεχθῆτε τὴν χρυσὴν ταύτην λεκάνην ὡς ἐλάχιστον τεκμήριον τῆς εὐγνωμοσύνης μου.

Ἐκ τῆς ἐκπλήξεως αὐτοῦ ὁ φιλάργυρος μικροῦ δαῖν νὰ πῆσῃ ἀναβάδην (ἀνάσκελα).

Ἄλλ' ὁ ἐρημίτης μὴ περιμένων νὰ συνέλθῃ ἐκ τῆς ἐκπλήξεώς του ταύτης, ἀνεχώρησε ταχύτατα μετὰ τοῦ συνοδοιπόρου του.

— Πάτερ μου, τῷ εἶπεν ὁ Ζαδίγ, τί εἶναι ταῦτα τὰ ὅποια ὀλέπω; Μοὶ φαίνεται ὅτι κατ' οὐδὲν ὁμοιάζετε πρὸς τοὺς λοιποὺς ἀνθρώπους. Κλέπετε μίαν χρυσὴν λεκάνην ἀπὸ ἄνθρωπον, ὅστις σᾶς ὑπεδέχθη εὐγενῶς καὶ δίδετε ταύτην εἰς φιλάργυρον δεξιωθέντα ἡμᾶς μετὰ περιφρονησεως καὶ φειδωλίας!

— Τέκνον, ἀπήντησεν ὁ γέρον, ὁ ἐπιδεικτικὸς καὶ μεγαλοπρεπὴς ἐκεῖνος ἄνθρωπος ὅστις ὑποδέχεται τοὺς ξένους ἐκ ματαιότητος καὶ διὰ τὰ ἐπιδείξει αὐτοῖς τὰ πλούτη του θὰ γίνῃ σοφώτερος, ὁ δὲ φιλάργυρος θὰ διδασθῇ ν' ἀσκήσῃ τὴν φιλοξενίαν. Μὴ ἐκπλήττεσαι καὶ ἀκολούθει μοι.

Ὁ Ζαδίγ δὲν ἠδύνατο νὰ ἐννοήσῃ ἕν ὁ συνοδοιπό-

ρος του ἦτο ἀφρονέστερος ἢ σοφώτερος πάντων τῶν ἀνθρώπων· ὅταν ὁ ἐρημίτης καὶ ὁ Ζαδίγ εἰσῆλθον εἰς τὸ δωμαῖον ἀλλ' ὁ ἐρημίτης ὠμίλει μετὰ τσαύτης πειθοῦς, ὥστε ὁ τιὸν αὐτῶν, ἐπὶ πολλῆν ὄραν ἐπλεκον τὰ ἐγκώμια τοῦ φιλοξενήσαντος αὐτούς. Ἄμα δ' ὑποφωσκούσης τῆς ἡμέρας, ὁ γέρον ἐξύπνησε τὸν σύντροφόν του. Πρέπει ν' ἀναφάσεις νὰ παρακολουθήσῃ αὐτῶν.

Ἐφθασαν τὴν ἐσπέραν εἰς οἰκίαν κομψῶς ὠκοδομημένην, ἀλλ' ἀπλῆν, ὅπου τίποτε δὲν ἀποδείκνυε, μήτε ἀσωτίαν μήτε φιλαργυρίαν. Ὁ ἰδιοκτήτης αὐτῆς, φιλόσοφος μεμακρυσμένος ἀπὸ τὸν κόσμον καὶ ἐν ἡσυχίᾳ καλλιεργῶν τὴν σοφίαν καὶ τὴν ἀρετὴν, εὐηρεστήθη νὰ οἰκοδομήσῃ τὸ ἀναχωρητήριον ἐκεῖνο ἐν ᾧ ὑπεδέχετο τοὺς ξένους εὐγενεῖς καὶ ἄνευ ἐπιδείξεως. Αὐτὸς οὗτος μετέβη πρὸς προὔπαντησιν τῶν δύο ταξειδιωτῶν καὶ ὑποδεξιωσάμενος παρεχώρησεν αὐτοῖς δωματίον κατάλληλον πρὸς ἀνάπαυσιν. Μετ' ὀλίγον δὲ αὐτὸς οὗτος ἔλθων προσεκάλεσεν αὐτοὺς εἰς τὸ δεῖπνον.

Κατὰ τὴν διάρκειαν αὐτοῦ συνωμίλησαν περὶ δικηφῶρων πραγμάτων καὶ ἀπεφάνθησαν ὅτι τὰ πράγματα τοῦ κόσμου τούτου δὲν συμβαίνουνσι πάντοτε κατὰ τὴν βούλησιν τῶ σοφῶν. Ὁ δ' ἐρημίτης ὑπεστήριξεν ὅτι δὲν εἶναι δυνατόν νὰ γνωρίζῃ τις τὰς δόξας τῆς Θεῆς Προνοίας καὶ ὅτι οἱ ἄνθρωποι ἔχουσιν ἄδικον νὰ κρίνουσιν περὶ τοῦ ὄλου τοῦ ὁποίου ἐλάχιστον μόνον μέρος διακρίνουσι καὶ γνωρίζουσιν.

Ὁμίλησαν περὶ τῶν παθῶν. Πόσον ταῦτα εἶναι ὀλέθρια, εἶπεν ὁ Ζαδίγ. Ὁμοιάζουσι τοὺς ἀνέμους ἀπῆντησεν ὁ ἐρημίτης, οἵτινες φουσκώνοντες τὰ ἱστία τοῦ πλοίου, τὸ ἀνατρέπουσι μὲν ἐνίοτε, ἀλλ' ἄνευ αὐτῶν δὲν δύνανται νὰ πλεύσῃ.

Ἡ χολὴ φέρει ὄργην καὶ ἀσθένειαν, ἀλλ' ἄνευ αὐτῆς ὁ ἄνθρωπος δὲν ἠδύνατο νὰ ζῆσῃ. Τὰ πάντα ἐν τῷ κόσμῳ οὐτῶ εἶναι κινδυνώδη ἀλλὰ καὶ ἀναγκαῖα.

Ὁ Ζαδίγ ἐθαύμαζε πῶς ἄνθρωπος πράττων παραλόγους πράξεις ἠδύνατο νὰ συλλογίζηται τοσοῦτον ῥῶως. Ἐπὶ τέλους μετὰ συνδιάλεξιν διδακτικὴν ὡς καὶ εὐχάριστον, ὁ ξένος ὠδήγησε τοὺς ταξειδιώτας εἰς τὰ δωματῖά των, εὐλογῶν τὸν οὐρανόν, ὅστις τῷ ἀπέστειλε τὸν ἄνθρωπον τοσοῦτον σοφὸς καὶ ἐναρτέος. Προσέφερον αὐτοῖς χρήματα διὰ τρόπου εὐγενεοῦς καὶ ἀπροσποιητοῦ, ἀλλ' ὁ ἐρημίτης ἠνῆθη νὰ λάβῃ ταῦτα καὶ τῷ εἶπεν, ὅτι τῷ ἀφίουσιν ὑγίαν, προτιθέμενοι ν' ἀναχωρήσωσιν εἰς Βαβυλῶνα πρὸ τῆς ἡμέρας. Ὁ ἀποχωρισμὸς αὐτῶν ὑπῆρξε συγκινητικὸς. Πρὸ πάντων ὁ Ζαδίγ ἠσθάνετο ἰσθήματα ἀγάπης καὶ τιμῆς πρὸς τὸν ἀξιολάτρευτον ἐκεῖνον ἄνθρωπον.

Ὁταν ὁ ἐρημίτης καὶ ὁ Ζαδίγ εἰσῆλθον εἰς τὸ δωμαῖον ἀλλ' ὁ ἐρημίτης ὠμίλει μετὰ τσαύτης πειθοῦς, ὥστε ὁ τιὸν αὐτῶν, ἐπὶ πολλῆν ὄραν ἐπλεκον τὰ ἐγκώμια τοῦ φιλοξενήσαντος αὐτούς. Ἄμα δ' ὑποφωσκούσης τῆς ἡμέρας, ὁ γέρον ἐξύπνησε τὸν σύντροφόν του. Πρέπει ν' ἀναφάσεις νὰ παρακολουθήσῃ αὐτῶν.

Ἐφθασαν τὴν ἐσπέραν εἰς οἰκίαν κομψῶς ὠκοδομημένην, ἀλλ' ἀπλῆν, ὅπου τίποτε δὲν ἀποδείκνυε, μήτε ἀσωτίαν μήτε φιλαργυρίαν. Ὁ ἰδιοκτήτης αὐτῆς, φιλόσοφος μεμακρυσμένος ἀπὸ τὸν κόσμον καὶ ἐν ἡσυχίᾳ καλλιεργῶν τὴν σοφίαν καὶ τὴν ἀρετὴν, εὐηρεστήθη νὰ οἰκοδομήσῃ τὸ ἀναχωρητήριον ἐκεῖνο ἐν ᾧ ὑπεδέχετο τοὺς ξένους εὐγενεῖς καὶ ἄνευ ἐπιδείξεως. Αὐτὸς οὗτος μετέβη πρὸς προὔπαντησιν τῶν δύο ταξειδιωτῶν καὶ ὑποδεξιωσάμενος παρεχώρησεν αὐτοῖς δωματίον κατάλληλον πρὸς ἀνάπαυσιν. Μετ' ὀλίγον δὲ αὐτὸς οὗτος ἔλθων προσεκάλεσεν αὐτοὺς εἰς τὸ δεῖπνον.

Κατὰ τὴν διάρκειαν αὐτοῦ συνωμίλησαν περὶ δικηφῶρων πραγμάτων καὶ ἀπεφάνθησαν ὅτι τὰ πράγματα τοῦ κόσμου τούτου δὲν συμβαίνουνσι πάντοτε κατὰ τὴν βούλησιν τῶ σοφῶν. Ὁ δ' ἐρημίτης ὑπεστήριξεν ὅτι δὲν εἶναι δυνατόν νὰ γνωρίζῃ τις τὰς δόξας τῆς Θεῆς Προνοίας καὶ ὅτι οἱ ἄνθρωποι ἔχουσιν ἄδικον νὰ κρίνουσιν περὶ τοῦ ὄλου τοῦ ὁποίου ἐλάχιστον μόνον μέρος διακρίνουσι καὶ γνωρίζουσιν.

Ὁμίλησαν περὶ τῶν παθῶν. Πόσον ταῦτα εἶναι ὀλέθρια, εἶπεν ὁ Ζαδίγ. Ὁμοιάζουσι τοὺς ἀνέμους ἀπῆντησεν ὁ ἐρημίτης, οἵτινες φουσκώνοντες τὰ ἱστία τοῦ πλοίου, τὸ ἀνατρέπουσι μὲν ἐνίοτε, ἀλλ' ἄνευ αὐτῶν δὲν δύνανται νὰ πλεύσῃ.

Ἡ χολὴ φέρει ὄργην καὶ ἀσθένειαν, ἀλλ' ἄνευ αὐτῆς ὁ ἄνθρωπος δὲν ἠδύνατο νὰ ζῆσῃ. Τὰ πάντα ἐν τῷ κόσμῳ οὐτῶ εἶναι κινδυνώδη ἀλλὰ καὶ ἀναγκαῖα.

Ὁ Ζαδίγ ἐθαύμαζε πῶς ἄνθρωπος πράττων παραλόγους πράξεις ἠδύνατο νὰ συλλογίζηται τοσοῦτον ῥῶως. Ἐπὶ τέλους μετὰ συνδιάλεξιν διδακτικὴν ὡς καὶ εὐχάριστον, ὁ ξένος ὠδήγησε τοὺς ταξειδιώτας εἰς τὰ δωματῖά των, εὐλογῶν τὸν οὐρανόν, ὅστις τῷ ἀπέστειλε τὸν ἄνθρωπον τοσοῦτον σοφὸς καὶ ἐναρτέος. Προσέφερον αὐτοῖς χρήματα διὰ τρόπου εὐγενεοῦς καὶ ἀπροσποιητοῦ, ἀλλ' ὁ ἐρημίτης ἠνῆθη νὰ λάβῃ ταῦτα καὶ τῷ εἶπεν, ὅτι τῷ ἀφίουσιν ὑγίαν, προτιθέμενοι ν' ἀναχωρήσωσιν εἰς Βαβυλῶνα πρὸ τῆς ἡμέρας. Ὁ ἀποχωρισμὸς αὐτῶν ὑπῆρξε συγκινητικὸς. Πρὸ πάντων ὁ Ζαδίγ ἠσθάνετο ἰσθήματα ἀγάπης καὶ τιμῆς πρὸς τὸν ἀξιολάτρευτον ἐκεῖνον ἄνθρωπον.

— Καὶ τίς σοι εἶπε ταῦτα, βάρβαρος ἀνέκραξεν ὁ Ζαδίγ.

δίγ. Καὶ διότι ἀνέγνωσες τὸ συμβῆν τοῦτο εἰς τὸ τῆς εἰμαρμένης βιβλίον σου, ἐπετρέπετό σοι νὰ πνίξης παῖδιον, τὸ ὅποιον οὐδὲν κακὸν σοὶ ἔκαμεν;

Ἐνῶ ὁ Ζαδιγ ἐλάλει παρετήρησεν ὅτι ὁ γέρον δὲν εἶχε πλέον γενειάδα καὶ τὸ πρόσωπόν του ἐλάμβανε τὰ χαρακτηριστικὰ τῆς νεότητος. Τὸ ἔνδυμα τοῦ ἐρμηίτου ἐχάθη καὶ τέσσαρες ὠραῖαι πτέρυγες ἐκάλυπτον σῶμα μεγαλοπρεπὲς καὶ ἀπαστρέπτον λάμψεως!—Ἦ ἀπεσταλμένε τοῦ Οὐρανοῦ! Ἦ θεῖε ἄγγελε ἀνέκραξεν ὁ Ζαδιγ, κατήλθες λοιπὸν ἀπὸ τῆς πυρίνης σφαιρας διὰ νὰ διδάξῃς ἀσθενῆ θνητὸν νὰ ὑποτάσσῃται εἰς τὰς αἰωνίους βουλὰς;

— Οἱ ἄνθρωποι, ἀπήντησεν ὁ ἄγγελος, κρίνουσι περὶ πάντων χωρὶς οὐδὲν νὰ γνωρίζωσιν. Σὺ μᾶλλον ἢ πάντες οἱ ἄλλοι θνητοὶ ἤξίζεις νὰ φωτισθῇς,

— Ἀλλὰ εἶπεν ὁ Ζαδιγ, ...

Καὶ ταῦτα τοῦτου λεγοντος ἵστατο ἤδη πρὸς τὴν δεκάτην σφαιραν. Ὁ δὲ Ζαδιγ γονυπετῆς προσεκύνησε τὴν Πρόνοιαν καὶ ἐπίστευσεν.

(Μετάφρασις ἐκ τοῦ Ὁθωμανικοῦ)

ΑΝΘΡΩΠΟΛΟΓΙΚΑ

Ψυχολογικοὶ καὶ ἠθικοὶ χαρακτήρες τῆς γυναικός.

Γυνὴ γυναικός, πόποτ' οὐδὲν διαφέρει,»

Γυνὴ καὶ ἀπάτη εἶναι πράγματα ταυτόσημα. Ἡ γυνὴ καὶ φύσει εὐμετάβολον ζῶον. Ἀγαπᾷ ἰσχυρότερον τοῦ ἄνδρος, διότι ἀγαπᾷ ὀλιγώτερον καιρὸν. Ἐπάρχει ὑπὸ τῆς εἰρας βεβαιωμένον, ὅτι πᾶν πρᾶγμα σφοδρὸν διαρκεῖ ὀλιγώτερον χρόνον.

Τὸ σφοδρὸν τοῦ ἀνέμου πνεῦμα μετ' ὀλίγον κοπάζει, ῥαγδαία βροχὴ καταπαύει, ἡ τρικυμία κατευνάζεται! καὶ μόνον τὸ ὀρηκτικὸν ῥέυμα τοῦ χρόνου ἐξαιολοῦσθαι τὴν ἡσυχίαν του. Ἡ σφοδρότης παντός αἰσθήματος ταχέως ἐκσθαιεῖ! ὁ δὲ ἔρωσ, ἐν τῶν πρώτων αἰσθημάτων, ὅσον σφοδρότερος εἶναι, τόσοον γρηγορώτερα γηράσκει.

Ἡ καρδιά τῆς γυναικός εἶναι μέρος τοῦ Οὐρανοῦ, κατὰ ἴσιν, ἀλλὰ καὶ αὐτὴ, καθὼς τὸ στερέωμα, μεταβάλλεται νύκτα καὶ ἡμέραν. Μακάριος ὁ εὐρὸν καρδίαν πιστῆν; Ἡ γυναικα δι' αὐτὸν ἀποθνήσκουσαν! Ἀλλὰ τὸ πᾶν ἐν

τῷ κόσμῳ τούτῳ φύσει ἀσταθές, καὶ ὑπὸ τῶν ἀνέμων φερόμενον!

Μὴ ζήτηε λοιπὸν εὐλίαν, καὶ φεύγε τὸν ἔρωτα! Εἰ δὲ ἔρασθῃς, φρόντισον περὶ τῆς καρδίας σου, ὅπως μὴ δώσῃς αὐτὴν εἰς γυναῖκα ἀναξίαν καὶ ἀπολέσεις αὐτήν.

Τὸ δῶρον τῆς καρδίας εἶναι μέγα, καὶ μωρὸς ὁ ρίπτων αὐτὴν εἰς τὴν θάλασσαν.

Τὴν δὲ γυναῖκα τὴν ὁποίαν ἤθελες ἐκλέξει ὡς σύντροφον τῆς νεότητός σου ἀγάπα καὶ δίδασκε, ὡς ἀδελφὸς τυφλοῦ ἀσπαστάτος. Ἀλλὰ μήποτε διὰ τῆς βίας! Ἡ βία γεννᾷ ἀντίστασιν, ἡ δὲ γλυκύτης καὶ ἡ ὑπομονή, κατορθοῖ τὸ πᾶν. Ὁ κύριος Δουμᾶς λέγει ὅτι, διὰ τῆς γλυκύτητος καὶ τῆς ὑπομονῆς, κερδίζομεν τὸ πᾶν παρὰ τῆς γυναικός.

Ἡ γυνὴ ἐπ' ἀσθῆ διὰ νὰ ἦναι βασίλισσα τῆς γῆς ἐπὶ δεκαπέντε ἔτη, ὁ δὲ ἀνὴρ παντοτεινὸς βασιλεὺς τῆς γυναικός! καὶ ὅμως ἀγνωστὸς ἕνεκεν οἱ ἄνδρες παρεχώρησαν εἰς αὐτὰς τὸ δικαίωμα τῆς βασιλείας των!

Ἡ φιλαυτία πρῶτεύει παντός ἄλλου αἰσθήματος εἰς τὴν γυναῖκα! ταύτης ἀδελφός εἶναι ὁ ἐγωϊσμός. Ἡ γυνὴ δύναται νὰ σοὶ συγχωρήσῃ τὸ μεγαλύτερον πρὸς αὐτὴν ἁμάρτημα, ἀλλ' οὐδέποτε ἔλπιζε συγγνώμην ἀν τῆς περιφρονήσεως τὴν φιλαυτίαν.

— Εἶναι δειλὴ ὡς ἡ ἔλαφος καὶ σκληρὰ ὡς ἡ τίγρις! εὐκόλως συγχωρεῖ, ἀλλ' οὐδέποτε λησμονεῖ! κατὰ τοῦτο ὁμοιάζει τὰς καμήλους, τῶν ὁποίων οὐδὲν μνησικακώτερον. Ἀπατάται εὐκόλως, ἀλλὰ δὲν ὁμολογεῖ ποτὲ ὅτι ἠπατήθη. Εἶναι ζηλότυπος εἰς ἄκρον, καὶ τοῦτο διότι ἀγαπᾷ πολύ. Εὐκόλως κινεῖται εἰς συμπάθειαν, ὡς ἐκ τῆς φρίσεώς της, ἀν καὶ ἦναι πάντοτε ἄπιστος. Τὸ μεγαλύτερον δυστύχημά μας, προέρχεται ἐκ τῆς γυναικός. Αὐτὴ μᾶς ἀφαιρεῖ τὸ γλυκύτερον πρᾶγμα, τὴν ἀνάπαυσιν, καὶ φαρμακεύει τὰς ὠραιοτέρας τῆς ζωῆς μας ἡμέρας. Τὰ δάκρυα εὐκόλως κάμπουσι αὐτήν, ὡς ἡ δρόσος τὸ πρῶϊνον ἄνθος, ἀλλὰ ξηραθέντων τούτων, ἐγείρει καὶ πάλιν ὑπερήφανον τὴν κεφαλὴν, ὡς ἐκεῖνο. Τὸ κάλλος αὐτῆς ὀλίγον ἰκμάζει χρόνον! διότι ἡ ζηλοτυπία καὶ ὁ φθόνος κατατρῶγουσιν αὐτὸ, ὡς ὁ σκῶληξ τὸ ῥόδιον.

Ἐκατοντάκις τῆς ἡμέρας ἡμπορεῖ νὰ κλαύσῃ, καὶ ἑκατοντάκις ψεύδεται, καὶ βεβαιεῖ τὸ ψεῦδος δι' ὄρκου. Φοβοῦ τὴν γυναῖκα ὅταν κλαίῃ, διότι τὰ δάκρυα καθιστοῦν αὐτὴν ὠραιοτέραν. Αὕτη ἀφοπλίζει καὶ τὸν μᾶλλον ἀσπλαχνον πολεμιστήν. Δι' ὑποσχέσεις τῶν γυναικῶν ὁμοιῶσιν τὰς ὑποσχέσεις τῶν ῥητόρων. Γυνὴ καὶ ῥήτωρ δὲν λέγουσι ποτὲ τὴν ἀλήθειαν. Οἱ ὀφθαλμοὶ τῆς εἰκονίζου τὴν